SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 224. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 25, 1994. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1994 Ч. 224. РІК CI

Фонд Україна-ЗСА отримав грент на 100,000 дол.

Вашінгтон. — Фонд Україна-ЗСА, який зробив значний вклад у процес демократизації в Україні за посередництвом Інституту Демократії ім. Пилипа Орлика в Києві, отримав від Національного фонду підтримки демократії грент на суму 100,000 дол. для забезпечення діяльности інституту. Національний фонд підтримки демократії вже третій рік фінансує діяльність Інституту ім. Пилипа Орлика — незалежного, позапартійного інформаційно-дослідчого центру, створеного у 1991 році.

Згаданий грент дозволить Фондові Україна-ЗСА, некомерційній організації, завдання якої полягає у сприянні розвитку демократії та ринкової економіки в Україні, далі надавати політичним діячам на вищих політичних рівнях точні та вчасні інформації із західних джерел, можливості для навчання і глибші дослідження в галузі суспільної політики. Президентом фонду є Надія Комарницька-МекКоннел.

Протягом минулих трьох років, Інститут ім. Пилипа Орлика доставляв критично-потрібні засоби розбудови демократії в Україні. Інститут заснував і підтримує діяльність бібліотеки — дослідчого центру, що нараховує 1,500 видань з різноманітних галузей суспільної політики. Директор Маркіян Білинський і 12 професійних працівників підтримують постійний електронічний зв'язок між Києвом і Вашінгтоном та готують щоденні огляди американської преси із висвітлених подій, що стосуються України та подають їх ключовим членам українського Уряду. Щотижневе видання інституту — інформаційний бюлетень „Захід: вікно в Україну" — поміщує на своїх сторінках переклади статтей із західньої преси, звіти про важливі слухання Конгресу ЗСА, а також аналітичні матеріали про діяльність американського Уряду, які стосуються Украни. Наклад бюлетеня доходить до 1500 примірників. Крім того, інститут аналізує проблеми і тенденції в Уряді України, видаючи англомовний бюлетень „Update on Ukraine", який поширюють працівники Фонду Україна-ЗСА. серед політичних діячів та експертів у ЗСА.

За допомогою інституту організовано численні конференції в Україні і ЗСА, присвячені таким темам, як американська система урядування, економіка, конверсія оборонної промисловости, роля законодавчих установ в діяльні американського правління. У конференціях взяли участь провідні громадські й політичні діячі, як Іван Плющ, Дмитро Павличко, Михайло Горинь, Іван Дзюба, Вячеслав Чорновіл та Костянтин Морозов.

Для поширення громадської дискусії, інститут переклав на українську мову й видав 10,000 примірників книги професора Бернарда Сігана „Створення конституції для народу чи республіки, які здобули свободу", що були розповсюджені по всій Україні. Крім того, завершено працю над перекладом ще двох книг: „Економіка за однією лекцією" Генрі Газлітта та "Посібник світової економіки" Чарлза Епінга.

Праця інституту забезпечувалась Фондом Україна-ЗСА завдяки фінансовій підтримці різних урядових та неурядових установ. Злучений Український Американський Допомоговий Комітет і Координаційний Комітет Допомоги Україні вперше допомогли фондові. Крім останнього гренту, Національний фонд підтримки демократії вже шість разів надавав Фондові Україна-ЗСА грошові суми, які загалом доходять до 400,000 дол. Крім того, також отримано Фонди від Фундації Бредлі, Інформаційної агенції ЗСА, Науково-освітнього

(Закінчення на стор. 3)

АМЕРИКА І УКРАЇНА ЗАТІСНЮЮТЬ ЗВ'ЯЗКИ

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН ПРИЙНЯВ ПРЕЗИДЕНТА Л. КУЧМУ В БІЛОМУ ДОМІ

Президент Б. Клінтон вітає Президента Л. Кучму біля Білого Дому.

Вашінгтон. — У вівторок, 22-го листопада, президент Билл Клінтон мав офіційну зустріч із Президентом України Леонідом Кучмою, як представником великої держави, нарівні саме державних зустрічей. Вона відбулася на призначеному на це місці біля Білого Дому, з 21 пострілами, відіграннм гимнів та цілим відповідним для голови держави привітанням.

Першим промовив господар Б. Клінтон, вітаючи теплими словами Президента української держави і обіцяючи при тому нову тісну співпрацю поміж цими двома країнами. При тому він підкреслив, що цими відвідинами розпочинається нова доба співпраці поміж ЗСА і Україною, першим доказом якої є фінансова допомога Україні у додатковій сумі 200 міл. дол. на економічну перебудову України. Б. Клінтон у своїх словах порівняв Л. Кучму до Френкліна Рузвелта, який вмів у важких обставинах одверто ставити чоло важким проблемам.

У відповідь говорив Президент Л. Кучма, дякуючи за сердечне ставлення до нього і його держави тепер коли вона потребує справді сильної і тривалої помочі. Закінчив своє коротке слово ствердженням, що коли оба президенти та їхні держави будуть працювати одні з одним і з Богом — тоді напевно буде світле майбутнє для всіх.

Після тих коротких привітань на площі біля Білого Дому оба президенти увійшли до нутра його на розмову. Відтак біля год. 5-ої вони зустрілися з представниками преси на пресовій конференції. Її попередили короткі заяви, з яких перша була президента Б. Клінтона про незвичайно успішні узгіднення поміж ними щодо дальшої співпраці. Ці узгіднення показані у трьох підписаних ними угодах, з яких одна торкається нуклеарного роззброєння, друга фінансів, а третя торгівлі поміж обома державами. Президент Клінтон заявив також, що Україна отримає 100 міл. долярів наглої допомоги для здобуття харчів і пального, потрібних негайно перед зимою, а дальших 1000 міл. дол. будуть призначені на виміну студентів, приватизацію і малі підприємства. Все це разом піднесить висоту допомоги Україні до 900 міл. дол. на роки 1994 і 1995. Україна стала четвертою з черги, коли йдеться про фінансову до-помогу ЗСА чужим країнам. Три інші це Ізраїль, Єгипет і Росія.

Президент Б. Клінтон виявив загальне вдоволення, що Л. Кучма здобув у Верховній Раді згоду на ратифікацію угоди ДНЯЗ і що це було причиною збільшення фінансової допомоги та зміцнення взаємин поміж обома державами. Він також сказав, що буде старатися про збільшення фінансової допомоги для України від „великої сімки" і Японії, до яких написав у цій справі листи. На його думку, яку підтвердив і Президент Л. Кучма, якщо економіка України тепер поправиться, це буде із користю для обох держав.

У ряді питань, що їх поставили американські журналісти після заяв Президентів і підписання трьох умов, торкалися в більшості питань внутрішньої політики ЗСА, а зокрема вислідів останніх виборів, у яких прийшла до голосу республіканська більшість.

У вівторок увечорі відбувся бенкет в честь Президента Л. Кучми. У бенкеті взяли участь запрошені Білим Домом представники української громади в ЗСА, серед них предсідник УН-Союзу і голова УАКРади Уляна Дячук з мужем Володимиром.

ДОПОВІДЬ ПРО УКРАЇНЦІВ В РОСІЇ

Ню Йорк.— Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповідь на тему „Українці в сучасній Росії", яку виголосить голова Союзу Українців в Росії Олександер Руденко-Десняк. Доповідь відбудеться у понеділок, 28-го листопада, о год. 6:30 вечора в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку.

ДЕНЬ ПОДЯКИ

З уваги на День Подяки у четвер, 24-го листопада, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці, 25-го листопада. У четвер Головна канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у п'ятницю з датою суботи, 26-го листопада.

„ЗАПИСКИ БОЖЕВІЛЬНОГО" В ТЕАТРІ „ЛЯ МАМА"

Ню Йорк. — Тут у театрі „Ля Мама", 74 А схід 4-та вул., 25-го листопада розпочинаються вистави „Записок божевільного" (за М. Гоголем). Постановка „Ля Мами" і Київського театру ім. І. Франка; в головних ролях виступлять: Богдан Ступка (Поприщин) і Остап Ступка (наглядач). Дати вистав: 25-го, 26-го та 27-го листопада, у грудні — 1-го, 2-го, 3-го і 4-го. Початок о год. 8-ій вечора, у неділі —матіне о год. 3-ій по полудні. Телефон для довідок (212) 254-6468.

ЛІТАКИ НАТО ЗБОМБАРДУВАЛИ СЕРБСЬКУ БАЗУ

Загреб, Хорватія.— Військові літаки НАТО збомбардували 21-го листопада контрольовану сербами повітряну базу в Хорватії. Зруйновано дорогу й протилетунські гармати. Цією дією західні альянти ввійшли у нову фазу війни в колишній Югославії.

Адмірал Л. Сміт, амриканець, який командує силами НАТО в Південній Европі, сказав, що в атаці брали участь 39 літаків ЗСА, Британії, Франції та Голляндії. Згадану базу за останні два тижні три рази вживали сербські націоналісти для висилання літаків проти Біґацького реґіону Боснії, утримуваного мусульманами. Деякі із сербських літаків вживали запальні бомби.

Кероване НАТО бомбардування було найпотужнішим в Европі з часів Другої світової війни. Бомбардування стало попередженням для сербів, що ООН та НАТО приготовані вживати силу, якщо будуть спровоковані до цього.

У Литві загрожують атомовій станції

Вільнюс, Литва. — Верховний суд республіки засудив на кару смерти керівника банди „Вільнюська бригада" Боріса Деканідзе. Саме він у жовтні минулого року організував убивство заступника головного редактора газети „Республіка" Вітаса Лінґіса. Безпосереднього вбивцю, Ігора Ахремова, засуджено до довічного ув'язнення.

Тим часом батько Б. Деканідзе, місцевий підприємець Ґеорґій Деканідзе, остеріг, що здійснить вибух на Інгалінській атомовій станції, якщо Верховний суд Литви не скасує смертої кари для його сина.

На прохання литовського прем'єр-міністра Адольфаса Шлежявічуса до Литви приїхали дві групи шведських спеціялістів у ділянці безпеки атомових станцій, щоб ужити додаткових заходів для унеможливлення диверсії на Інгалінській АС.

Відтак стало відомо, що існує ще одна загроза для цієї станції. Декілька днів тому правоохоронні органи Швеції заарештували у Стокгольмі громадянина Литви Кястусіса Мажуйка, який приніс у резиденцію шведського прем'єр-міністра листа від імени терористичної групи, що діє на литовській території. Терористи вимагали 1.1 міл. дол., інакше Інгалінська станція „полетить у повітря".

На час з'ясування всіх обставин литовський уряд вирішив зупинити обидва реактори Інгалінської атомової станції. У зв'язку з цим у республіці [illegible] вання електроенергії.

В Естонії вмирають від радіяції

Таллін, Естонія. — Один мешканець невеликого естонського села Кіїса, 25 кілометрів від столиці республіки, помер, а четверо перебувають у дуже тяжкому стані у висліді надмірного радіоактивного радіоопромінення.

Представники влади повідомили, що джерелом випромінення був невідомий метал сріблястого кольору, який виявили на кухні у будинку потерпілого. Ніхто нічого не може сказати з приводу того, як цей метал туди потрапив. Рівень радіяції в будинку досягає від 150 до 180 рентґен на годину, що в 50 мільйонів разів перевищує допустиму норму.

Керівник республіканського управління у справах надзвичайних ситуацій Уно Мосікаяс звинуватив у трагедії російські військові частини, які після свого відходу з естонської території залишили після себе гори відпадів, у тому числі й радіоактивних.

Декілька тижнів до того випадку поліція виявила радіоактивні матеріяли в таллінському порті, через який російські контрабандисти намагалися вивезти уран за кордон.

ПРЕЗИДЕНТ Л. КУЧМА ВІДВІДАВ ЦЕРКВУ СВ. ЮРА

У церкві св. Юра (зліва): о. П. Пащак, Президент Л. Кучма, Єпископ В. Лостен, Єпископ Всеволод і о. протопресвітер В. Дяків.

Ню Йорк (Р. Голіят). — Тут в неділю, 20-го листопада, в пополудневих годинах, прибув до української католицької церкви св. Юра Президент України Леонід Кучма. З ним прибули також міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, амбасадор до ЗСА Юрій Щербак, генеральний консул в Ню Йорку Віктор Крижанівський, голова Львівської Обласної Ради Микола Горинь і інші члени делегації України.

Президента і членів делегації при вході до церкви привітав о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох і ігумен, а учні академії св. Юра, зодягнені в український народний одяг, привітали його хлібом і сіллю та китицями квітів.

До середини церкви гостя впровадили: о. П. Пащак, Владика Василь Лостен, Владика Всеволод, Єпископ Української Православної Церкви царгородського Патріярхату на Америку й Канаду, і о. протопресвітер Василь Дяків, голова Консисторії Української Автокефальної Православної Церкви в ЗСА, з осідком в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Отець Пащак, вітаючи Президента Кучму, згадав у своєму слові про перших імігрантів до ЗСА, які своєю тяжкою працею створили підвалини нашої громади, але, впродовж 100 років ніколи не забували про свою улюблену Україну. Українські поселенці на тутешньому терені при Божій помочі розбудували українське шкільництво, збудували ряд Божих храмів і сітку різних українських установ, „Ми всі бажаємо Президентові Кучмі успіхів у його праці для добра українського народу".

Слова о. Пащака присутні, яких було коло 1,000, прийняли рясними оплесками. Серед учасників зустрічі, були вірні обох Церков, священики й монахині та представники місцевих організацій.

Слідуючим бесідником був Владика Лостен, який, крім побажань успіхів Л. Кучмі в кермі державою, бажав, щоб в Україні була релігійна толеранція, яку плекається у ЗСА. Владика звернув увагу, що в Києві до сьогодні немає греко-католицької церкви.

Єпископ Всеволод, у своєму слові, сказав, що він приєднується до сказаного Владикою Лостеном і зацитував кілька рядків пророка Ісаї.

Відтак промовив Президент Кучма, який підкреслив, що він не приїхав до ЗСА з простягненими руками. Він сказав, що „наша держава є могутньою, на рівні з іншими вільними державами". Він дякував українській громаді за допомогу Україні. Його виступ, присутні вітали олесками.

На заклик Владики Лостена хор під диреґентурою Андрія Добрянського, відспівав грімке многоліттєвіє для Президента Кучми.

На закінчення цієї історичної зустрічі з Президентом Кучмою і членами його Уряду Владика Лостен, Владика Всеволод і протопресвітер В. Дяків прочитали молитву Слуги Божого Митрополита Андрія Шептицького за український нарід.

Спільним „Боже великий" закінчено цю небуденну зустріч в храмі св. Юра.

В АМЕРИЦІ

АДМІНІСТРАЦІЯ президента Билла Клінтона має намір збільшити число учасників Договору про вільну торгівлю в Північній Америці (НАФТА), приєднавши до нього Чілійців. Хоч це питання обговорюватиметься у Конгресі лише в наступному році, спостерігачі вже тепер передбачають гострі суперечки з цього приводу. Водночас спеціялісти припускають, що проти кандидатури Чіле американські законодавці не виступатимуть так активно, як проти Мехіко. Бо, поперше, в Чіле сільсько-господарський сезон не збігається з американським, а подруге — в Чіле значно вищі стандарти в ділянці охорони довкілля, ніж у Мехіко. Однак проти Чіле, як і проти Мехіко, напевно висловляться американські профспілки, які вважають, що НАФТА у перспективі зменшить кількість робочих місць в ЗСА.

ЦЕНТРИСТСЬКА організація, яка йменує себе Радою демократичного керівництва і яка дотепер підтримувала президента Билла Клінтона, заявила, що його дії шкодять престижеві партії. Президент Ради Ел Фром, покликуючись на останні опитування, ствердив, що більшість незалежних виборців (усіх їх є приблизно 30 відсотків) розчарувалися у Демократичній партії і особисто в президентові Б. Клінтонові. Е. Фром підкреслив, що популярність Президента особливо впала у зв'язку з його неуспішним проєктом реформи системи охорони здоров'я. „Якщо Президент не перегляне своєї політики, то до наступних виборів репутацію партії буде остаточно зіпсовано", — сказав Е. Фром.

СПОСТЕРІГАЧІ годяться в тому, що успіх програми республіканців, відомої віднедавна як „Договір з Америкою", у великій мірі залежатиме від праці майбутнього керівника Бюджетової комісії Палати Репрезентантів Джана Кейсіка. В інтерв'ю для газети „Ю-Ес-Ей Тудей" сам Д. Кейсік сказав: „Ми прагнемо виконати наказ виборців, дотримуючись реґенівської девізи: зменшити податки, щоб розв'язати руки ініціятивним підприємцям, і в той самий час ми хочемо збалянсувати бюджет, тобто компенсувати зменшення податків адекватним зменшенням витратних статтей бюджету. Реґенові вдалося збудити економіку, зменшуючи податки, але йому так і не вдалося зменшити дефіцит бюджету. Ми продовжимо його справу і намагатимемося здійснити також і те, що йому не вдалося".

У ПЕРШИЙ ДЕНЬ грудня в Атланті, Джа., відбудеться авкціон, на якому розпродуватимуть майно колишнього працівника Сі-Ай-Ей і водночас агента Москви Олдрича Еймса. За велику кількість надзвичайно секретної інформації Еймс дістав від своїх московських шефів понад два міл. дол. і провадив розкішне життя. На авкціоні тепер продаватимуться прикраси з діямантами й іншими коштовними каменями, золотий годинник „Ролекс" і т. п. — всього 200 речей. Весь дохід піде у федеральну касу.

У СВІТІ

ЖЕНЕВСЬКІ грузинсько-абхазькі переговори, які тривають вже цілий рік, остаточно зайшли у глухий кут.. Причиною неуспіху є відмова обох сторін підписати угоду щодо втікачів. За час грузинсько-абхазького конфлікту Абхазію залишили понад 45,000 грузинів. Згідно з раніше підписаним договором, всі втікачі мають право повернутися на батьківщину, однак дотепер, й то при активному сприянні службовців ООН, вдалося повернутися тільки 200 втікачам. Представник ООН на переговорах у Женеві Едуард Бруннер поклав відповідальність за неуспіх переговорів на делегацію Абхазії, ствердивши, що „сухумська влада застосовує практику переслідування і залякування втікачів, а також насилля щодо мирних громадян".

ПОНАД 200 австрійських фірм і 500 спільних російсько-австрійських підприємств змушені припинити свою діяльність у Москві у висліді занадто високих цін на винайм приміщень. До того ж, більшість австрійських фірм не знаходить в Росії збуту для своєї продукції. Віденські газети пишуть, що Росія ще не готова до активної діяльности закордонних підприємців.

ЗА ОСТАННІ чотири роки виробництво головних харчів у Росії зменшилося удвічі, в тому числі м'яса — на 59 відсотків, масла — на 54, цукру — на 35, кондитерських виробов — на 50. За рівнем виробництва харчів Росія відійшла назад щонайменше на 20 років. В той самий час достава харчів з-за кордону лише за 9 місяців цього року збільшилася у порівнянні з 1993 роком в 5 — 10 разів. Москва, Санкт-Петербург та інші великі російські міста живуть виключно з імпортованих харчів. Російська харчова промисловість стоїть на порозі занепаду. Щомісяця простоюють понад 600 великих підприємств з причини старого, вже непридатного обладнання.

ГОЛОВУ РОСІЙСЬКОЇ Ліберально-демократичної партії і лідера фракції цієї партії в Державній думі Володимира Жириновського позбавили права виступу на трьох пленарних засіданнях Думи, в такий спосіб покаравши цього скандального політика за образливі слова на адресу директора Федеральної служби контррозвідки Росії Сергея Степашина. В. Жириновський у своєму виступі перед депутатами назвав російську Федеральну службу контррозвідки „філією Сі-Ай-Ей і Моссаду", а С. Степашина — „агентом цих спецслужб".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Відворот від лібералізму

У 1962 році Верховний суд, який тоді мав ліберальну більшість, вирішив, що молитва у прилюдних школах перечить конституційному розподілові Церкви від держави. Справа молитви у прилюдних школах дійшла до Верховного суду, коли одна жидівка нюйоркської дільниці Бруклин зголосила скаргу до суду, протестуючи, що її син мусить вставати, коли в його клясі голосно говорять молитву християнського віровизнання перед започаткуванням нормальної науки. Те рішення Верховного суду було палко оспорюване, як нелогічне, бо на американських банкнотах написано, що „Ми віримо в Бога", президент та інші федеральні і стейтові достойники присягають на Біблії, святині відчинені і дозволяється збирати датки від вірних на їх утримання. На телевізійних новинах каналу Ей-Бі-Сі ми почули, що Конгрес з теперішньою республіканською більшістю плянує започаткування процесу нового додатку до Конституції, в якому дозволялося відновити молитву у прилюдних школах. Це процедура дуже довга, бо треба не тільки рішення Конгресу, але найменше дві треті стейтових Асамблей. Все ж та справа буде знову зактуалізована.

Почули ми теж, що у пляні республіканської більшости в Конгресі лежить відновлення проблеми військової служби гомосексуалістів. Відомо, що першим узагалі розпорядженням Билла Клінтона, як конституційного верховного команданта усіх родах збройних сил, було признання гомосексуалістам рівних прав у службі в усіх родах збройних сил ЗСА. Тоді, два роки тому, запротестували шефи штабів усіх родів збройних сил і голови Комісій Оборони у Конгресі. Прийшло до компромісу, щоб не запитувати добровільців, які зголошуються до війська (в Америці нема обов'язкової бранки), яке їх відношення до статі. Гомосексуалісти не були вдоволені такою розв'язкою, бо вони вважають себе нормальними і рівними з усіма іншими людьми, не хочуть вступати до військової служби, перепачковані „задніми дверми", а мати в тій справі повні рівні права.

Республіканці у Конгресі мають бутім то заквестіонувати розпорядження Президента, що також військові шпиталі мають переводити жіночі аборти.

На цьому місці була вже мова, що республіканський кандидат на пост губернатора нюйоркського стейту Джордж Патакі виграв вибори, ведені під гаслом заведення кари смерти у тому стейті.

Ті і подібні інші познаки вказують, що лявінна перемога Республіканської партії у виборах 8-го листопада цього року не прийшла тільки тому, що Билл Клінтон втратив свою популярність. Очевидячки була тут глибша і важливіша причина. Цією причиною є відворот американського суспільства від лібералізму. У біблійних часах казалося чергування семи літ посухи із семи роками дощу і жнива. В історії таке чергування відоме як циклі, як епохи, які діють і минаються. Епоха лібералізму накоїла в Америці багато лиха. Місце дисципліни у школах зайняла розгульність учнів, яка доводить до такого абсурду, що діти приносять до шкіл пістолі, що довело вже до трагедій. У судівництві постали ославлені „оборотові двері" — більша опіка над злочинцями, як над їх жертвами. Настав занепад християнської моралі і етики. Розводи подруж стали нормальним явищем — у кожному більшому американському місті є вже розводові суди. Малолітні хлопці й дівчата втікають з батьківського дому і батьки перестали так дбати про духовий стан своїх дітей як повинні би. Наркоманія і злочинство дійшли до небувалих дотепер висот. Вислід виборів 8-го листопада ц.р. доказує, що широкі кола суспільства мають того лібералізму і всієї створеної ним атмосфери досить. На превеликий жаль, президент Билл Клінтон цього не розуміє: він визнав, що ті вибори промовисті на його адресу, але не почуває за собою ніякої вини, що саме він виявив у двох останніх роках стільки лівого лібералізму, що мусіла прийти реакція. Відворот від лібералізму — гарний прояв протверезіння.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи" разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Анатолій Гороховський

ГРІМ СЕРЕД ЯСНОГО ДНЯ

II

Та цим не обмежилися кремлівські вожді. Офіційна пропаганда намагалася створити в суспільстві думку, ніби росіяни є справжніми інтернаціоналістами, а українці — націоналісти та антисеміти. Слід визнати, що ця затія не принесла бажаних успіхів, мало хто повірив цим побрехенькам.

Після проголошення незалежности український народ подав жидам руку дружби. На першому установчому з'їзді Рух одноголосно прийняв рішення, спрямоване проти антисемітизму. Рух зобов'язав усіх своїх членів активно протистояти будьяким формам антисемітизму, всемірно допомагати жидівським культурним та освітнім організаціям. Емісарам „Пам'яті", прибулим в Україну з Москви, відмовлено підтримку і запропоновано покинути межі країни.

Принагідно нагадати, що жидівське культурне товариство ім. Шолом-Алейхема, вперше сторене у Львові при активній участі Спілки Письменників України і зокрема поета Ростислава Братуня, в телеграмі, надісланій Верховній Раді, привітало акт про державну незалежність України і запевнило вищий орган влади, що жиди Львівщини внесуть свій гідний вклад в будівництво вільної незалежної української держави.

Нова влада на ділі довела, що вона по-справжньому турбується про національні меншини країни. На прохання віруючих у Львові була відкрита синагога, а в помешканні колишнього молитовного дому почав працювати жидівський культурний центр. В ньому розмістились правління товариства, навчальні кляси, в яких вивчається іврит, історія національної культури, велика бібліотека, а також редакція однієї з перших в країні жидівських газет „Шофар".

Говорячи про зміни, що сталися в житті жидів Львова, *я не раз вживав слово* „вперше". Перелік нововведень можна продовжувати. Зокрема, варто нагадати, що на історичному факультеті університету вперше в Україні почалась підготова спеціялістів з питань історії і культури жидівського народу.

У Львові відкрилося представництво світової жидівської організації „Сохнут", для якого Міська Рада виділила помешкання, забезпечила засобами зв'язку. „Сохнут" допомагає жидам у вивченні івриту, проводить семінари з актуальних питань, організовує літній відпочинок дітей.

Недавно мені довелося побувати у Львові, де пройшла більша частина мого життя, яке було віддане праці у засобах масової інформації. З деякими враженнями від відвідання рідного міста у зв'язку із згаданою вище телевізійною передачею, я хотів би поділитися з читачами.

Проходячи вулицями княжого города Льва, я звернув увагу на те, що багато з них названі іменами національних героїв українського народу: С. Петлюри, С. Бандери, Є. Коновальця. Я сприйняв це як нормальне явище, а натомість автор репортажу вбачає в цьому прославлення людей, ніби причетних до вбивства жидів в роки Другої світової війни. В той же час, він замовчує про появу вулиць, які носять імена діячів жидівської літератури, культури і науки. Погодьтесь, такі назви *львівських вулиць і площ* в роки совєтської окупації західньоукраїнських земель бути не могли.

Викликає подив, що до об'єкту камери не потрапила меморіяльна плякета, встановлена на будинку, в якому в 1905-1906 роках жив клясик жидівської літератури Шолом-Алейхем. Між іншим, автором цієї плякети — справжнього витвору мистецтва — є жид П. Фліт та українець В. Каменщик.

Протягом багатьох років жидівська громада неодноразово зверталася до керівників міста та области за дозволом поставити пам'ятник жертвам львівського гетто, одного з найбільших в Европі. Та кожного разу вирішення цього питання відкладалося. І тільки після проголошення незалежности України стало можливим поставити монумент 136,000 невинно вбитих жидів. Пам'ятник споруджено за проєктом скульпторів А. Штеренштейна та Ю. Шмукер з участю архітекта В. Плехівського.

Перебуваючи у Львові, я мав нагоду зустрітися з редакторами обласних газет, керівниками радіо та телебачення, з колегами-журналістами, провідниками жидівської громади міста, зокрема з професором Яковом Хоніксманом, автором багатьох наукових досліджень, присвячених історії галицьких жидів. В наших бесідах йшла мова про те, як живеться львів'янам у цей важкий час, як складаються міжнаціональні та міжрелігійні відносини. Я не почув скарг на те, що жиди зазнають утиску з боку державних органів чи громадських організацій. Всі зійшлися в думці, що тепер в Україні немає ні політичного, ні державного антисемітизму. Правда, вказувалося на існування побутового антисемітизму, носіями якого є окремі особи чи невеличкі групи. Така форма зневаги до жидівського народу існує в багатьох країнах, в тому числі і в ЗСА.

Відоме народне прислів'я свідчить: „Підтримка правди — честь, підтримка брехні — втрата чести". Гадаю, що журналісти, які працювали над репортажем, включеним до програми „60 хвилин", зрадили професійну честь, на що вказують самі учасники передачі.

Рабин Києва і всієї України Яков Дов Блайх у своїй заяві зазначив, що програма спотворила справжній стан справ в Україні. З його інтерв'ю використано окремі речення, вирвані із загального контексту.

Верховний Архиєпископ Львова Мирослав І. Любачівський вважає, що його канцелярія була неправильно інформована про спрямування репортажу.

Спотворення історичної правди викликало численні протести української громади Чикаго, яка вважає, що українцям заподіяно кривду. І з цим важко не погодитися.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Світла і тіні погоди

Ніщо не має такого вітального впливу на наше життя, як погода. Історія вчить нас, що багато цивілізацій зникли з овиду землі та появилися на ній в наслідок злого або доброго підсоння. Та не зважаючи на це, сучасна ґенерація вважає добру погоду за щось природне, що ніколи не може змінитися. Підставу до такого міркування дає дійсність, що дозволяла нам, до речі, втішатися впродовж 50 років (1910-1960) відносно стабільною погодою, без великих змін та коливань.

Але в останні кілька років погода змінилася на гірше, а посухи чергуються з повенями. На що „хворіє" наша погода? В чому причина тих всіх змін?

Кліматологи пояснюють їх різними теоріями. Одна з них — теорія коливання соняшної орбіти землі, з якою пов'язана змінливість погоди. Друга теорія — теорія соняшних плям, які з'являються циклічно, що 11.5 року. Останньо вони появилися на Сонці в 1979 р. Поява плям на Сонці знижує його температуру, а тому й кількість тепла, що його одержують певні частини поверхні нашої плянети. Ще інші теорії пов'язують зміни погоди з наявністю вулканічних хмар у повітрі. Таку хмару, до речі, спричинив у березні 1982 року мехіканський вулкан Ель Чічон. Такі вулканічні хмари бльокують доплив на землю соняшних променів. Але найбільше турбує кліматологів те, що холодна погода спричиняє ще холоднішу з уваги на те, що від поверхні землі, покритої снігом, відбивається приблизно 90 відсотків соняшних променів, у наслідок чого холодна температура нашої атмосфери доводить вологе повітря до скроплення та збільшення снігових опадів.

Ще іншим феноменом, що зумовлює зміну погоди, є ефект бльокування повітряного струменя, що постає на висоті 6-10 миль в наслідок процесу енергетичної виміни тепла — поміж гарячим, тропічним та полярним повітрям.

Такий феномен став дійсністю в ЗСА в 1980-их роках та був пов'язаний з нищівною тепловою хвилею повітря, яка спричинила смерть 1,300 людей, при одночасному жахливому морозі в Південній Африці та зливних дощах у Східній Европі.

В американському журналі „Знання" з 28-го серпня 1981 року поміщена дуже цікава стаття про постійне підвищування кількости двоокису вуглецю в повітрі, у висліді надмірного спалювання термодинамічного пального та зрості технології в промислових країнах світу. На думку автора статті, двоокис вуглецю діє в повітрі як ізоляція, що затримує тепло на землі та підносить в той спосіб середню температуру нашої атмосфери. Обчисляють, що при кінці цього сторіччя температура на нашій плянеті збільшилася на кілька ступенів. Наука передбачає, що згодом це призведе до часткового стоплення полярних льодовитів, а у висліді до поширення океанів на надбережні частини материків, де розміщені доми і споруди.

Для прикладу нагадаємо, що в 1970-их роках світовий рівень океанів піднісся на чотири цалі. Великий вплив на погоду становить теж заліснення нашої плянети. На жаль, площа лісів на землі нині зменшується у порівнянні зі стародавніми часами. Люди вирубують ліси для цілей огрівних, будівельних (доми й кораблі) та промислових (продукція паперу), врешті для збільшення посівної площі.

Згідно із статистикою, лісова площа світу меншає кожного року на 63 мільйони акрів. Ліси становлять природну запору проти вітрів, що впливає на усталення підсоння. Досить згадати хоч би Сагару, що колись була покрита виноградниками та оливковими гаями, а тепер, після вирубання лісів у Північній Африці, почали віяти в її напрямі потужні вітри, що покрили Сагару гарячою верствою піску на кількадесят сантиметрів завгрубшки, у висліді перетворили її в суцільну пустелю.

Звичайно, зміна погоди й підсоння не завжди зумовлені дією людини, але й багатьма природними факторами. До тих факторів слід зачислити, між іншим, численні посухи та голодові періоди, перед якими людство рятувалося втечею до інших частин світу. На жаль, сьогодні тих можливостей вже немає, бо немає більше вільної, „безпанської" землі. У висліді сьогодні майже цілий світ залежний від харчової допомоги із ЗСА, Канади, Аргентини та Західньої Европи, які прокормлюють населення нашої плянети, кліматично, соціяльно чи економічно упосліджене чи індустріяльно недорозвинене.

Але у випадку поганої погоди та неврожаїв ця харчова залежність становить катастрофічну загрозу для решти населення світу, поряд із обмеженням кількости рослинних харчових видів до 30, з яких п'ять заспокоює 60% його харчових потреб. Маємо на увазі картоплю, риж, пшеницю, кукурудзу та ячмінь. Дальше обмеження розмаїтости харчових видів рослин доводить до збільшення уразливости до кліматичних змін. Як бачимо, ми стоїмо перед дилемою відгортання снігу й льоду або втечі з прибережних районів нашої плянети перед наступом океанів.

Мирослав Славятинський

ЗИМОВИЙ ЦИКЛ РЕЛІГІЙНИХ СВЯТКУВАНЬ В УКРАЇНІ

Різдво Христове, Новий Рік та Водохрища належать до „Зимового циклу святкувань" і відзначують їх два тижні після святкувань цих торжеств в інших християнських країнах. Це справа виключно календарна, бо в Україні обходять ці свята за старим т.зв. юліянським, в католицькому світі звеличують ці події за новим т.зв. григоріянським календарем. Якщо наші католицькі і православні церковні власті приймуть новий календар, тоді ці свята відбуватимуться в одному часі.

Українські різдвяні звичаї різняться від тих же звичаїв інших народів. Щоб зрозуміти ці різниці, треба бодай приблизно запізнатись із передхристиянськими віруваннями нашого народу.

Наші давні предки, творці чудово-чарівної Мізинської віри і культури, були природопоклонниками. Вони розуміли, що без соняшного світла, тепла і води не може існувати життя на землі. Тому сонце і вода були головними божествами, яким вони поклонялися. Сьогоднішні різдвяні звичаї формувались 800—6000 років тому. Тоді наші предки мали календар, рік був поділений на 12 місяців і 365 днів. У найдовшу в році ніч із 24-го на 25-го грудня вони святкували містерію народження нового сонця; це символізувало перемогу світла над тьмою, добра над злом. Тоді то формувались наші святвечірні звичаї, що їх придержуємось, в міру можливостей, до сьогодні. На Святвечір споживали 12 ритуальних страв: варена пшениця або ячмінь з медом, маком і горіхами—кутя, різного роду пироги і вареники, борщ з грибами або рибою, риба смажена або варена і охолоджена, вивар зі сушених овочів, калач і різні печива. Кожному місяцеві була призначена одна страва. На святій вечері не має страви зі звірят, бо все, що живе, радіє Різдвом Світла і Тепла. Кожний господар, поки з родиною засів до вечері, ішов до загороди чи стайні і обділяв худобу зерном чи печивом. Після святочної трапези наші предки співали пісні на прославу світла і тепла — „коляди". Само слово „коляда" має староукраїнське мовне походження — це пісня на прославу богів, яку співали сидячи або стоячи колом чи півколом довкруги стола або вогню (кола — да — дати пісню колом).

З прийняттям Христової віри наші багатотисячолітні різдвяні традиції були виповнені християнським змістом. В часі Різдва святкуємо народження Спасителя душ наших Ісуса Христа і співаємо коляди на прославу Сина Божого і Матері Божої Пречистої Діви Марії.

Тиждень після Різдва зустрічаємо Новий Рік. На перший погляд, наші новорічні традиції виглядають доволі контроверсійно: надворі сніг, тріскучий мороз, а ми засіваємо і щедрівкою зустрічаємо ластівку. Справа в тому, що Новий Рік на наших землях протягом тисячоліть зустрічали піснею „Щедрик, щедрик-щедрівочка, прилетіла ластівочка" в місяці березні. Новий Рік відзначували святом „Благовіщення", бо воно віщує нове збіжжя — ячмінь, жито, пшеницю і всяку пашницю. Також в багатьох країнах Новий Рік святкували в березні, коли вся природа будиться зі сну. Цей час був прийнятий Церквою, бо за переданням світ був сотворений в березні. Цар Петро І вперше кинув революційний клич: „Геть від Москви, лицем до Европи!" і 1721 року встановив Новий Рік на 1-го січня, бо так було в Европі. Ми святкуємо Новий Рік взимі, але зберігаємо наші весняні новорічні традиції.

Водосвячення — це останнє свято, що належить до зимового циклу релігійних святкувань. На Різдво сонце перемагає тьму, освітлює гори, долини, ліси, поля і ріки, але перемога не приходить легко, бо холод ще сильний. Людям хочеться помогти сонцю побороти лід на ріках. Вони вирізували велике льодове коло, обливали варом з калини або буряків. Денне проміння єдналося з сонцем і освітлювало воду у вирізаній полонці. Люди брали свячену воду і зберігали її до весни, кропили нею засіви, ріки, криниці, джерела, бо вірили, що це принесе щастя. Перемерзла вода, подібно, як і переварена, не псується і її можна зберігати довший час.

(Закінчення на стор. 3)

Андрій Дзедзик

ЧОТИРИ РОКИ З МИТРОПОЛИТОМ АНДРЕЄМ

II

Треба, однак, знати, що такі пошукування на Волині, Поліссі чи в інших місцевостях поза т.зв. „Сокальським кордоном" натрапляли на значні труднощі і переслідування з боку польської адміністрації, що не раз розказував нам в архіві О. Цинкаловський. Це дуже цікавило й самого Митрополита і, жартуючи, випитував його чи він часом не намагався „одерваць ченсьць од цалосьці" та чи не мав з цього приводу халепи з „власть імущими". А йому справді не раз траплялося від тої „власті" під час пошукувань на цих теренах попасти на деякий час й до „Іванової хати".

Д-р Роман Зубик часто „товкся" по архівах та старих бібліотеках Львова, призбирував та досліджував джерела, що відносилися до історії нашої Церкви, зокрема до історії унії, щоб майбутній історик міг джерелами доказати, що унія була укладена не так в інтересі тодішньої Польщі, як в інтересі нашої Церкви і українського народу.

Більш тимчасовим як постійним працівником архіву був проф. Богдан Барвінський, надзвичайно культурна й весела людина. Він був зайнятий переважно упорядкуванням та каталогуванням французького відділу митрополичої бібліотеки, що був неупорядкований по шафах і на шафах в коридорі палати. Він не працював постійно в архіві, бо був професором жіночої гімназії „Рідної Школи" у Львові.

Недалеко, в партері палати, знаходилася приватна каплиця Митрополита, де, як відомо, він потайно призначив Єпископа д-ра Йосифа Сліпого своїм наслідником за другої большевицької окупації Галичини. Подальше від кімнати о. капеляна Грицая в партері була працівня ігумена Студитів о. Климентія, брата Митрополита. Ігумен рідко коли заходив до нас до архіву. Дуже часто по ходу та по дзенькоту вервиці, хреста і ключів, що опоясували ігумена і звисали з його чернечої ряси, ми пізнавали, що пройшов повз двері о. ігумен — високий, стрункий, аскетичної будови, зі сивим волоссям і такою ж довгою бородою.

Особистою службою Митрополита були світський пан Гавриляк, молодий шофер Стефко та монах брат Атанасій, що услуговував Митрополитові — здіймав з великого крісла, клав на спочинок, взагалі був коло Митрополита. Харчі готували Сестри Василіянки у пивниці палати, де зберігалися й овочі з розкішного саду, що був ззаду палати, від вул. Городецької. Восени запах різних овочів розносився на ціле подвір'я при вході до храму св. Юра. Вся служба Митрополита мешкала в палаті в її лівій стороні. Кожної п'ятниці вона роздавала милостиню бідним, що облягали палату в полудневих годинах. Хлопці уважно слідили, щоб не підходили за милостинею двічі, що не раз траплялося серед прошаків.

Брат Атанасій кожного літа виїжджав з Митрополитом до митрополичої палати-резиденції до Підлютого в горах Карпатах, куди їздив також особистий лікар Митрополита д-р Маркіян Паньчишин, о. капелян Грицай, проф. Іван Шендрик і дехто із служби. Від початку липня до початку вересня кожного року переривалася й архівна праця.

Сестри Василіянки, крім праці в кухні, восени збирали овочі в саді, сортували їх у пивниці, годували двох гарних білих псів-вівчарів, яких Митрополит дуже любив і часто, переважно взимі, брав зі собою під час прогулянок по саду.

Одного разу, довідавшись від Гавриляка, що він збирається з Митрополитом на прогулянку саньми і з псами, ми з архіву заздалегідь зайняли добрі „позиції" у вікні палати зі сторони саду. Пхали гарні широкі санки з Митрополитом три хлопці зі служби. Перед тим віндою звозили його на великих ношах вниз у партер палати. Сніг по обох боках був відгорнений і ці вулиці під час сильного морозу і соняшного дня виглядали напрочуд гарно. Сани посувалися тихо по білих стежках.

Пригадую, як два пси, випущені Сестрами з припон, вискоками зі сторони палати з галасливим гавканням погналися за санками, прагнучи вискочити на санки до свого добродія. Щоб відпекатися від непрошених гостей, Митрополит мав приготовані для них якісь ласощі, переважно куски ковбаси. Він кидав ці лакоминки по боках стежки, і собаки весело скакали у глибокий сніг, намагаючись спіймати кусень смачної ковбаси, б'ючись за нього. Треба згадати, що псів не годували звечора, щоб вони мали добрий апетит під час прогулянки. Митрополит спостерігав цю боротьбу за кусень ковбаси, був усміхнений і веселий. По якійсь годині вертав він відсвіжений назад до палати, служба підносила його до вінди і відносила до канцелярії, де на нього чекав особистий секретар о. д-р Омелян Стасюк, щоб полагодити з Митрополитом фінансові й інші справи.

День 13-го грудня кожного року був не абияким святом на Святоюрській Горі — це був день св. апостола Андрея й іменини Митрополита. Преставники всіх наших і деяких чужинецьких організацій та інституцій, чільні духовні та світські особи і навіть рабин приходили того дня до палати, щоб вписатися до книги побажань, що лежала на довгому столі в почекальні палати, і особисто зложити побажання князеві нашої Церкви. В навечеря іменин вся наша греко-католицька ієрархія Львова, Станиславова і Перемишля, священики Львова і з-поза нього брали участь у вечері, яку влаштовував для них Митрополит. Ми, працівники архіву, також складали побажання, а по офіційній частині наших побажань Митрополит не забував поговорити коротко про архівні справи, подякувати нам за пам'ять про нього. Мені, як одноіменникові, Андрієві, Митрополит також при тій нагоді бажав „стати на ноги" і діждатися правдивої праці, а не працювати задармо під час практики в Академічній Гімназії, котру я закінчив матурою, і тепер мої професори стали раптом моїми „колегами"! Вертаючись до архіву, заставав я на столику коверт з банкнотом для мене як подарунок на іменини.

(Закінчення буде)

ЗВЕРНЕННЯ

До колишніх жителів Самбірщини

У складних економічних умовах доводиться випускати народний часопис „Самбірські Вісті". Фондів ледь вистачає на газетний папір. Платні в журналістів — низькі. Не маємо і засобів техніки, яка в журналістичних колах інших країн давно застосовувана. Зокрема, потребуємо диктофони. А їх наша промисловість не випускає.

Якщо ваша ласка, то, будь ласка, допоможіть у забезпеченні нас портативними диктофонами марки „Соні" (наразі хоча б два). І, якщо ви в змозі, то допоможіть і грішми.

Сподіваємось на вашу допомогу. Будемо вам дуже вдячні.

Богдан Ладанай

Наша адреса: 292610, м. Самбір, вул. Козацька 4, редакція газети „Самбірські Вісті". Ладанай Богдан, телефон службовий: 5-31-29.

Чеки проситься виписувати на Self Reliance Credit Union, Acct. № 30, і висилати на адресу: Maria Yurkewych, 29 Porter Rd., Maplewood, N.J. 07040.

Різдвяна картка — видання СФУЖО

Христос Раждається!

Торонто (СФУЖО) — У першу річницю смерти св. п. маестра Мирона Левицького і для вшанування його пам'яті, заходами Фінансової комісії Світової Федерації Українських Жіночих Організацій появилося друге видання різдвяної картки цього видатного мистця.

Цей черговий проєкт видання вийшов з ініціятиви Фінансової комісії, яка має за собою вже чимало успішних імпрез та акцій для придбання фондів на працю СФУЖО.

І тепер, коли знову наближаємося до святкування торжества Різдва Христового, СФУЖО видало цю мистецьку карточку з святочними побажаннями. Можна набути ці картки в Торонто в українських магазинах „Арка", в „Трипіллі" і в канцелярії СФУЖО, 278 Bathurst St., Toronto, Ont. M5T, 2S3 Canada; tel.: (416) 366-4299.

Тісні зв'язки УЗХ з родинами й дітьми в Україні

Почались ці зв'язки у різних формах допомогових акцій давно — ще у 60-их роках створено було при УЗХ Комісію оборони і допомоги (КОД), що її очолила й дотепер очолює незмінна й наполеглива у своїй відданій праці Павлина Різник. Тоді і в 70-их роках та 80-их ішла поміч пачками — до родин, нібито від індивідуальних осіб, оскільки були тоді заборони режиму. До речі, і тепер КОД— це актуальна установа при УЗХ, тому що родини колишніх репресованих живуть у великій біді і нестатках, при сучасному стані в Україні.

Та перейдім думкою до найновіших післячорнобильських часів. Не забуваймо, що існування самостійної держави не змінило, по суті, стану потерпілих від Чорнобильської катастрофи. Адже це перманентний стан екологічного знищення, стан, який можна б унормувати (не елімінувати) лише при великих капіталовкладах, яких Україна не має і яких не збирається доставити їй західний світ, який дотепер не може усвідомити собі, що це не льокальна українська, а ґльобальна трагедія і загроза на майбутнє. Дотепер сприймається факт, що від 1986 року в самій Україні вже загинуло від наслідків радіяції 100,000 населення, в тому числі дуже багато дітей різного віку — як „ще одна статистика". Та ми вже й самі не здатні навіть збагнути розмірів цієї трагедії, що стала поштовхом для процесу вимирання нації.

Все ж, українці світу реагують на даний стан.

Реаґують серед інших і жіночі організації. Між ними сильну реакцію виявив Український Золотий Хрест. Тому, як тільки була змога, УЗХ спровадив був з Чорнобильської зони хворих дітей, в 1991 і в 1992 році, два роки підряд, на свої табори молоді на Оселі ім. О. Ольжича. Діти були задоволені із свого побуту, навіть щасливі. Їм приділяли багато уваги, щедро обдаровували: мали вони фізичну і духову опіку. Було це, однак, дуже коштовно, тож цього року літом УЗХ спонзорував перебування дітей, потерпілих від екологічних лих, в гарних, не занечищених околицях України. Ці табори (оздоровчі) зорганізувало цього року Т-во ім. Ол. Теліги з осідком в Києві, а саме коло Яремча, а на наступний місяць на Закарпатті. УЗХ уможливив це, виділивши на цю ціль 3,000 дол. Там мали діти добрий, здоровий харч, шість разів на добу. У своєму листі, зверненому з подякою до Голови УЗХ Наталії Іванів, пише голова Т-ва ім. О. Теліги Ольга Кобець з Києва: „Табір в Яремчі закінчився 30-го липня (це перша його частина), діти мають з нього дуже гарні враження. Як голова Т-ва висловлюю Вам офіційно подяку та Табір в Яремчі". Друга частина табору відбулася коло Ужгороду (Закарпаття), де, як пише О. Кобець, також чисте, здорове повітря — найбільший лік для дітей. В „Українському Слові" з Києва (22-го вересня 1994) пише О. Кобець: „На цей Табір (на Закарпатті) запрошено дітей, які конечно потребують оздоровлюючого режиму, із Київщини, Запоріжжя, Луганщини, Черкащини, з Чернівецької, Вінницької, Івано-Франківської областей. Ота соборна наша Україна була на таборі. Окрім відповідного харчування, мали діти й лікувальні сірково-водневі купелі, згідно з приписами лікаря, вживали лікувальну воду до пиття, що промиває кишково-шлунковий тракт, підшлункову залозу, печінку, нирки, а заразом сприяє виведенню з організму радіонуклидів. Вранці проводили гімнастичні вправи для дітей окремо для молодших, окремо для старших. Діти під опікою старших купалися в річці та ходили на довші мандри в горах, а згодом проводили ґутірки при ватрі, повернувшись до табору.

Перед стравою молилися діти, проказували Господню молитву „Отче Наш". Під вечір, виховники розказували їм про минуле їхнього краю, національні звичаї. Довідувались вони про моральні, християнські основи життя. Там розказували дітям, за що загинула Олена Теліга, патронка Т-ва, яке влаштувало їм табір. В обох таборах, в Яремчі і на Закарпатті було 52 особи, які скористали з цього морально-національно-виховного та оздоровлювального табору. Діти розмовляли тільки по-українськи, хоча й не легко було привчитися тим дітям, що приїхали із зрусифікованих частин України. Щоденно лунали на таборі українські пісні.

В той же час, коли УЗХ спонзорував табори в Україні, проходили табори також на Оселі ім. О.Ольжича, як і було це уже 30 років щоліта. І тут також на таборах були діти тих батьків, які недавно оселилися в ЗСА і ще не мали змоги оплатити табору. Отож, УЗХ приймав їх або даром, або за половину ціни, доплачуючи решту із власної каси.

УЗХ і тепер не забуває тих дітей, які гостювали на Оселі О. Ольжича в 1991 і в 1992 роках, бо ж вони продовжують жити у Чорнобильській зоні. Так виховна Референтура УЗХ, зокрема референтка Володимира Кавка, і цього року передала, з материнським чуттям, дарунок нашим молодим приятелям з Чорнобильщини. Використано для цього нагоду, що Осип і Надія Зінкевичі відбували поїздку в зв'язку з перевезенням ліків від ЗУАДК до Іванцева в Чорнобильській зоні, де проживають деякі діти, які сюди приїздили. В. Кавка передала Зінкевичами 375 дол. Подаємо тут уривки листа-подяки з цієї нагоди, від Н. Зінкевич до В. Кавки. Пишучи про роздані дарунки в грошах, повідомляє Н. Зінкевич також, що отримала від УЗХ окрему суму 80 дол. для недужого Руслана Нечипорука, як стипендію. Цей останній подарунок передала від УЗХ Валентина Кузьмич, голова Об'єднання Українських Православних Сестрицтв в ЗСА. Надійшла саме вістка, що одна з дівчаток, наших гостей з Чорнобильщини, лежить недужа в лікарні, тож шукають способу передати їй допомогу.

Згадаємо ще, що коли хтось із людей, близьких до УЗХ, відходить у вічність, то на тризні роблять збірку на добрі цілі. Недавно померла св. п. Михайлина Бігун; на тризні після похорону зібрано 950 дол. на допомогу дітям в Україні.

Поряд з іншими жіночими організаціями, УЗХ прийняв під свою суспільну опіку (із акції СКУ) дітей з міст: Краснограду, над р. Берестовою в Харківській області, Кіровограду, колишній Єлисаветград на Херсонщині і Черкасів. Так ідуть крок за кроком наші сучасні мироносиці углиб зраненої Батьківщини, щоб зблизитись до серця України.

Н. П.

Фонд Україна-...

(Закінчення зі стор. 1)

фонду вільного конґресу та Фундації Ергарта — разом понад 1,000 000 дол.

У лютому цього року Фонд Україна-ЗСА отримав ґрент на 78,000 дол. від Евразійської фундації спеціяльно на підтримку Інституту ім. Пилипа Орлика, а також уклав контракт з університетом Індіяна керувати Програмою сприяння парляментові України, що здійснюється за ґрентом Агенції міжнародного розвитку ЗСА, розрахований на три роки, фінансування якого досягає 3.45 міл. дол.

Представництво Фонду Україна-ЗСА у Вашінґтоні, де працює четверо професійних співробітників разом із стажерами та добровольцями, активно пошукує додаткових фондів для підтримки українських організацій і громадян у тому, що сприятиме розбудові демократії, зокрема у проведенні заходів на громадських засадах, захисті дозкілля, охороні прав людини, а також боротьбі зі злочинністю й корупцією та забезпеченні верховенства закону.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

КИЇВ. — Національний Банк України каналами електронічної пошти розіслав телеграму з повідомленням, що з метою стабілізації курсу карбованця, сприяння розвитку валютного ринку і припинення обігу чужоземної валюти на території України, з 18-го листопада припиняється надання ліцензій на здійснення торгівлі і послуг з оплатою в чужоземній валюті. Дія уже виданих ліцензій припиняється з 18-го лютого 1995 року. Торгівля з оплатою у твердій чужоземній валюті також припиняється з 18-го лютого 1995 року, під умовою, якщо контракти укладені до 18-го листопада 1994 року і зареєстровані до 1-го грудня 1994 року. У телеграмі банкам рекомендовано збільшити мережу пунктів обміну валют.

СИМФЕРОПІЛЬ.— Тут постановою кримського уряду створено Комісію нагляду за виконання рішень Уряду України щодо приватизації. Очолив комісію го-лова Партії економічного відродження Криму Володимир Шев'єв. До складу комісії увійшли 29 предстАвників державних органів, партій, громадських організацій і засобів масової інформації, які будуть стежити за виконанням державних програм економічного та соціяльного розвитку.

ХАРКІВ. — Радник Президента України з реґіональних питань Володимир Гриньов повідомив журналістів, що вже готовий проєкт закону про владу, який Леонід Кучма запропонував для розгляду у Верховній Раді у кінці цього місяця. Гриньов також сказав, що не буде кандидувати до Верховної Ради тепер, оскільки на попередніх виборах 75 відсотків виборців проголосували за нього. На його думку, Верховна Рада не мала права не визнати його депутатських уповноважень. Тепер Гриньов має намір працювати у виконавчій гілці влади, допомагаючи приспішити реформи.

Зимовий...

(Закінчення зі стор. 2)

Після затвердження християнської релігії на наших землях, традиційне Водосвячення було включено у дуже важну подію в житті Ісуса Христа, а саме його хрищення в ріці Йордан. Наш народ дуже велично відзначує цю подію. 18-го січня святкуємо т.зв. Другий Свят-Вечір, коли то споживаємо 12 пісних страв, тільки замість коляд співаємо щедрівки на прославу Свят-Йорданської події. Молоді господарі і парубки вирізували з льоду хрест, а господарі і дівчата обливали його червоним варом і прикрашували сосновим вінком. На другий день, тобто 19-го січня, з церкви йде процесія на ріку, де відбувається традиційне Водосвячення.

Наші предки любили і обожнювали природу. Вони вірили, що природа жиє і дихає, щоб людина жила і дихала. Їхні закони забороняли плювати чи занечищувати воду в ріці, криниці чи потоці, бо вода життєдайна і свята, у воді жиє риба, воду п'ють птахи, звірі і люди. Інстинкт самозбереження підказував їм тримати природу в чистоті. У них була любов до природи. Без любови у людини не було б радости, а життя тільки там має вартість, де є радість.

Протягом століть люди по різному висловлювались про нашу дохристиянську віру. Одні звали її поганською, примітивною, не благородною, а наших предків вважали некультурними дикунами. Інші вважали нашу стару віру чудово-чарівною. Закінчу цю статтю думками авторитетних осіб:

Митрополит Іларіон (Огієнко), автор праці „Дохристиянські вірування українського народу", пише: „Стара віра була міцно пов'язана з довкільною природою й землеробством, а вони не змінились від хрищення. Стара віра давала нашим предкам усю реальну філософію всього біжучого життя, навіть поезію... Ця народна філософія вироблялася довгими віками, увійшла в плоть і кров наших предків, а тому легко забутися не могла".

Католицький історик Вячеслав Липинський в праці „Релігія і церква в історії України" вважає, що називати дохристиянську релігію України-Руси поганською, значить глумитися з неї; кияни свою віру не звали поганською, її так називали чужинці. Достойний українець ніколи не буде оцінювати віру своїх батьків оцінкою чужинців. Дальше Липинський пише, що у вірі українській були боги, які вимагали послуху, завзяття, любови, посвяти, дисципліни. Це були, як він пише, „державнотворчі боги". Зневажати їх — зневажати державнотворчий інстинкт нації. Він вдумливо шукає причини, чому в народі пропав порядок і появилась анархія.

Пристрасний публіцист Дмитро Донцов вслід за В. Липинським твердить, що в Україні конче треба відродити „духа нашої давнини".

УСК Ню Йорк — Іберія С.К. — 4:1
УСК Ню Йорк — Менгеттен Кікерс — 0:0

У двох чергових футбольних змаганнях за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліги, що пройшли в днях 23-го і 30-го жовтня ц.р., I дружина УСК-у Ню Йорк здобула три точки. Після цих змагань наша дружина зайняла позицію лідера в показнику табелі ігор II дивізії в групі Схід, маючи на своєму конті 9:1 точок і 12:15 відношення голів.

В змаганнях з Іберією наші футболісти мали ігрову й технічну перевагу і вже в 10-ій хвилині Верещак здобув ведення — 1:0. Швидко після цього еспанці вдало провели контратаку й вирівняли — 1:1. В 25-ій хвилині Грифін, з подачі Плісака, здобув для УСК-у ведення — 2:1. Після відпочинку УСК продовжував домінацію і в 55-ій хвилині Макі з вільного стрілу підніс вислід до 3:1. В кінцевій фазі тієї зустрічі Доналд гарним голем встановив кінцевий вислід — 4:1.

Резервова дружина УСК-у перемогла резервістів Іберії, вислідом 3:1. В черговій зустрічі з клюбом Менгеттен Кікерс у складі нашої дружин бракувало кілька чолових футболістів і цей брак відбився на грі і боєздатності дружини. І все таки були можливості вийти переможцями нашим футболістам, якщо б чолові снайпери використали можливості до здобуття хоч би одного ґоля. Краще починалися наші резервісти, що здобули перемогу — 2:0 і цим самим теж зайняли в показнику табелі ігор резервової дивізії перше місце.

Склад I-ої дружини: Джон, Сабальякас, Кліфорд, Плісак, Ґреб, Доналд, Дєго, Девон, Джеку, Кріст, Незмі, Ясіне, Макі, Верещак, С. Коваленко, Мерве. Провідник і тренер С. Коваленко.

С. К.

УСВТ Ч. Січ (жінки) — Лонг Бренч Азтекс (жінки) — 1:0
УСВТ Ч. Січ (жінки) — Лонг Бренч Конквістас (жінки) — 5:0

Успішно продовжують виступати в іграх за чемпіонат жіночої дивізії Ґарден Стейт Футбольної Ліги, футболістки УСВТ „Ч. Січ". В двох останніх зустрічах,

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

що відбулися 23-го і 30-го жовтня ц.р., „Ч. Січ" здобула 4 чергові точки, завдяки яким зміцнила свою позицію лідера дивізії, маючи досі на своєму конті 10:2 точок і 21:6 голів.

В першій зустрічі Азтекс, що в показнику табелі ігор займають друге місце, показалися „твердим горішком", з якими нашим футболісткам довелося добре попрацювати для тієї важливої перемоги. Єдиного ґоля в цих завзятих змаганнях здобула Таля Фостер з подачі Педій.

В других змаганнях з португальським клюбом Конквістас футболістки „Ч. Січі" без надзвичайних зусиль перемогли суперниць „сухим" високим вислідом 5:0. Вже до перерви „Ч. Січ" вела 3:0, голі здобули чолова снайперка М. Педій — 2, і Х. Алета. Після відпочинку наша дружина, маючи перевагу, грала на заміни, своїми резервістками, які в свою чергу здобули два дальші ґолі, що їх стрілили Педій і Бренінґ.

УСВТ „Ч. Січ" — Валлінгтон С.К. — 0:1

Після минулонедільної перерви, що її спричинила дощева злива, перша чоловіча дружина відбула чергову зустріч за чемпіонат півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Саке Ліг, що відбулася в неділю, 30-го жовтня ц.р., на площі Фарчерс Ґров в Юнійон. Суперником „Січовиків" був сильний польський клюб з м. Валлінгтон, який в групі „Північ" займає, разом з Краковією, чолову позицію в показнику табелі ігор. В звітовій грі наша дружина вповні дорівнювала гостям, якщо йдеться про швидкі продумані акції і завзятість. Треба одначе признати, суперники мають кращих виконавців стрільців, які посилали м'яч в напрямі воріт господарів з кожної виробленої позиції. „Січовики" мали декілька добрих нагод до здобуття голів, одначе наші чолові снайпери не зуміли їх використати. В свою чергу, польські футболісти дуже вдало використали свою нагоду, коли післаний м'яч з дальшої віддалі несподівано влетів в сітку воріт „Ч. Січі", в 80-ій хвилині. Перед тим новий воротар „Ч. Січі" — Ангельський очайдушно оборонив карний стріл поляків.

Склад „Ч. Січі": Ангельський, Мігов, П. Паливода, Кохановський, Десросір, Варянка, Науменко, Я. Твардовський, Борецький, Ангельський, Ґуаргвю, Єменез, Капель. Провідник і тренер Махайло Паливода.

(от)

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Україна — Словенія 0:0

Після ганебної поразки із збірною Литви, в черговій груповій зустрічі за вхід до фінальних ігор за Чашу Европи, футбольна репрезентація України зі збірною Словенії ремісувала сухим вислідом 0:0. Цим разом збірна України виступила в значно зміненому складі, як теж під управою нового головного тренера Йосипа Сабо, він же тренер київського „Динамо". Склад збірної України: Тятушкін, Лужний, Дірявка, Кузнецов, Шматоваленко, Ковалець, Леженцев, Михайленко, Леоненко, Коновалов, Гусейнов.

Олімпійська збірна України — олімпійська збірна Словенії 1:0

Після перемоги з олімпійцями Литви, українські футболісти здобули другу за порядком перемогу, цим разом з олімпійцями Словенії. Виглядає, олімпійська збірна України серйозно намірена з'явитися в Атланті в 1996 році. Очевидно, на шляху до Атланти ще треба буде українським футболістам подолати сильних конкурентів, але добрий початок уже зроблено. Склад олімпійської збірної України: Шовковський, Пятенко, Парфенов, Ващук, Коваль, Кардах, Ковальчук, Мороз, Прудіус, Ребров, Кривенцов, Шевченко, Пушкуца. Тренер Володимир Мунтян.

Футбольний чемпіонат Ук-України

Відбулися ігри 12-ої рунди за чемпіонат вищої ліги України. Слід відмітити, що більшість футбольних змагань вищої ліги проходить при участі дуже мізерної кількости глядачів. Економічна криза болючо вдаряє по касах професійних клюбів і через це ряд їх перспективних футболістів виїжджають за кордон. „Карпати" Львів — „Динамо" Київ — 0:1, ці змагання пройшли на Львівському стадіоні „Україна" при участі 6,000 глядачів. Переможного ґоля для „Динамо" здобув Призетко. „Прикарпаття" „Івано-Франківське — „Волинь" Луцьк — 3:0. Присутніх 3,000 глядачів. Переможні голі для „Прикарпаття" здобули: Юрченко, Ковальчук і Головатий. „Чорноморець" Одеса — „Зоря-Малс" Луганське — 1:1. Присутніх 700 глядачів. Ґолі здобули: Гусейнов для „Чорноморця" і Коробченко для „Зорі". „Дніпро" Дніпропетровське — „Металург" Запоріжжя — 1:1. З участю 3,000 глядачів. Голі здобули: Таран для „Дніпра", Полтавець для „Металурга".
„Шахтар" Донецьке — „Темп" Шепетівка — 1:0. З участю — 3,000 глядачів. Єдиного ґоля здобув для „Шахтаря" — Петров.
„Торпедо" Запоріжжя — „Нива" Тернопіль — 3:2. Присутніх 3,500 глядачів. Ґолі для „Торпедо" здобули: Аваков — 2, Бондаренко, для „Ниви" — Демянчук і Рудницький.

В показнику табелі ігор місця в першій п'ятці на усіх 18 клюбів займають: „Динамо" Київ — 30 точок, „Шахтар" Донецьке — 29, „Таврія" Симфероліль — 28, „Дніпро" Дніпропетровське — 26 і „Чорноморець" Одеса — 23.

Два останні місяці, тобто 17 і 18, відповідно займають: „Волинь" Луцьк — 8 точок і СК Миколаїв — 7 точок. Два останні клюби наприкінці футбольного сезону випадають до нижчої, першої ліги.

(от)

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 4-го ГРУДНЯ 1994 р.

Дітройт, Миш. – Річні загальні збори 183-го Відділу УНС ім. гетьмана І. Мазепи відбудуться о год. 1:30 по пол. в залі церкви св. Ів. Хрестителя при Кліпперт, Дітройт. На порядку нарад: звіти членів Управи і К. Комісії: дискусія над звітами і вибір нової управи на 1995 рік. Якщо на означену годину не прийде приписана кількість членів збори відбудуться на годину пізніше без огляду на кількість присутніх. По зборах – перекуска. Запрошуємо членів до участи. За Управу: Іван Чухрак, гол. М. Дякун, заст. гол. П. Залуга, фін. секр. Р. Ковч, г. К. Комісії. Д. Кошильовський і Я. Базюк – члени.

Неділя, 11-го ГРУДНЯ 1994 р.

Дітройт, Миш. – Річні загальні збори 175-го Відділу УНС. відбудуться о год. 2:00 по пол. в Домівці СУА, 27040 Раєн вул. у місті Ворен. Порядок нарад: відкриття і прийняття порядку нарад, вибір президії, відчитання протоколу з попередніх загальних зборів, звітування: а) Управи, б) делегатів, в) К. Комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії уступаючій Управі, вибір нової Управи, справи різні, питання і внески, закриття ділової частини нарад. Після ділової частини нарад – товариська гутірка при каві й солодкім. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх. – Леся Лаврин, фін. секр.